

המקורבים

בס"ד גליון ע' פרשת בשלח ה'תש"פ

[כשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו "ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

שער ברסלב

בהירות הדעת במשנת ברסלב

דבר העורך

שלום לקוראי העלון הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם עבודת ימים אלו כהכנה לימי הפורים; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות; לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה - ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש - נמשיך עם תורה ה; במדור שער ברסלב נמשיך עם הסידרה הנפלאה בעניין 'השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יהודי?' והשבוע נמשיך בעניין לימוד התורה במשנת ברסלב - דרכו של מוהר"ן - 'לעשות מתורות תפילות'; לכבוד יום הילולת מוהר"א"ש נרחיב השבוע בדבריו: במדור רב להשפיע נלמד על שורש המחלוקת (שהיתה) בין חסידים לליטאים; נתחום במדור שו"ת ברסלב בשאלה האם בהור בישיבה ליטאית יכול להיות שייך לעניינה של ברסלב.

בברכת חורף בריא גרוש עליה והצלחה, העורך

ארבעים יום קודם פורים \\\ מאת: ברסלב גלובל

בתאריך ד' שבט התחילו הארבעים יום שלפני פורים. מקובל בשם מורנו הרב רבי נתן מברסלב זצ"ל שאמר "מי שיוכה לצעוק ארבעים יום לפני יום הפורים: 'הצילני מקליפת המן עמלק, וזכיני לקדושת מרדכי ואסתר' - הוא יוכה לראות את מרדכי ואסתר בעת קריאת המגילה..." חסיד ברסלב! תזדרו גם אתה, ותתחיל גם אתה לעורר עצמך בהרגשי הלב נגד שומאת קליפת המן עמלק.. ותצעק גם אתה ממעמקי הלב: "הצילני מקליפת המן עמלק, וזכיני לקדושת מרדכי ואסתר" זכור את דברי מוהרנ"ת: כאשר אני צועק: 'הצילני מהמן עמלק' - אני מצייר לעצמי שאני עומד כפוף, והמן עמלק עומד על גבי ומכה בגבי עם מקל של ברזל... "תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכה".

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי החפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 E0773140331@GMAIL.COM או לאימייל: *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למזוות!

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציון זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת בשלח ולשבוע פרשת יתרו						
יום	חודש שבט	הדף היומי מסכת ברכות	משנה ברורה עמוד 'דרשו'	ליקוטי ח"ב מוהר"ן	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי ביוה"ק תיקוני הזוהר
ז	יג	לו	חזרה	מא	מח	קמ
א	יד	לו	תנ"ד, ג	מא	מט	קמ:
ב	טו	לח	תנ"ד, ד	מב	נ	קמא
ג	טז	לט	תנה, א	מב:	נא	קמא:
ד	יז	מ	תנה, א-ב	מג	נב	קמב
ה	יח	מא	תנה, ג	מג:	נג	קמב:
ו	יט	מב	חזרה	מד	נד	קמג

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ח.

סגולת התפילה הרצופה משך 40 יום, כבר ידועה לרבים. מוהרנ"ת עצמו אמר פעם לאחד מאנשיו: "אם יהיה לך ארבעים יום התבודדות ברציפות, בוודאי יהיה לך שינוי לטובה" (אבניה ברזל, מזל). ורבי אברהם ב"ר נחמן אף מוסר לנו משמו, "שהתפילה בארבעים יום רצופים בלי דילוג בינתיים, מסוגלת ביותר להוציא את הבקשה אל הפועל" (כוכבי אור, אנשי מוהר"ן, מזל). כך שכדאי מאד לנצל סגולה זו להכנת קליפת עמלק, והמשכת אורו של מרדכי הצדיק המאיר וזורה ביום הפורים.

ומהגה"ח רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל שמענו שהמתפלל 40 יום לפני יו"ט המעימני טעם יו"ט הקדוש (פלזני), אזי כאשר יבוא היו"ט ירגיש קצת חירות המוחזק באמת (תמימי דרך, מכתבי ר' לוי, מכתב קו). מעניין לציון כי הגה"ח רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל אמר (מובא בדיבורי אמונה) שמוהרנ"ת אמר פעם לפני פורים: אם מבקשים שלושים יום לפני פורים "הצילני מקליפת המן עמלק", אפשר לראות את מרדכי הצדיק בשעת קריאת המגילה!

(להבין את פירוש ראיית מרדכי הצדיק במגילה מוסיף רלו"י (מובא שם): מה בדיוק היתה כוונתו אם רואים את מרדכי בפועל או אם מקבלים השגה בקדושת הפורים זה איני יודע. לומר פירושים יכול כל אחד מכם, וגם אני, אך בשום אופן אין לומר כי הפירוש שלי הוא הנכון והאמיתי, "אזוי איז דאס", ואין להרהר אחריו, כי אין לי רוח הקודש ואיני יודע בדיוק למה התכוון מוהרנ"ת באמרה זו. אך פירושים שונים אפשר לומר, ובכלל במקום שאינו פוגע בשולחן ערוך אפשר לומר מה שרוצים. ואקווה שמוהרנ"ת לא יהיה 'ברוגז' אם לא ירדתי לעומק דעתו... אך אל נא תעמידוני במבחן בעניין זה... כי יתכן שמישהו יתפלל ולא יראה אותו... וכן גם יתכן שיהיה לו דמיון שראה אותו, וזה גרוע יותר... (דיבורי אמונה ח"ב ב' יז, ועיין עוד בלקוטי הלכות, תפילות ו, כז).

חסידי ברסלב מקיימים בפשיטות את עצתו של מוהרנ"ת וזועקים 'הצילני מקליפת המן עמלק' - וזכני לקדושת מרדכי ואסתר'.

~ קריעת ים סוף – על מה ולמה ~

פרשת בשלח היא הרביעית בסדר חומש שמות, ובסדר ה'שובבים' – שהם הפרשיות של התהוות ולידת עם ישראל עד היותו בגדלותו.

לאחר שבפרשיות הקודמות סיפר הכתוב על גלות מצרים, עשרת המכות ויציאת מצרים – מספר הכתוב בפרשה זאת על עוד חלק ביציאת מצרים, והוא 'קריעת ים סוף'. מיוחדת היא פרשה זאת – שהשבת נקראת על שמה 'שבת שירה'.

'קריעת ים סוף' איננה עוד 'פרמ' ביציאת מצרים, אלא יציאת מצרים 'חדשה' בפני עצמה. ולכן יש לנו שני ימים טובים – יום טוב ראשון של פסח על יציאת מצרים, ויום שביעי של פסח על קריעת ים סוף.

למעשה, כל מה שהיה ביציאת מצרים – חזר ונעשה בקריעת ים סוף: א. מכות למצרים ונסים לישראל. ב. כזית מצרים וכזית הים. ג. גילוי שכנינה. ולא רק שחזר ונעשה שוב, אלא באופן גדול ורחב יותר ('עשר מכות' מול 'חמישים', 'נקודות הכסף' מול 'תורי זהב', 'גילוי שכנינה' לעומת 'ראתה שפחה מה שלא ראה יחזקאל').

העניין הזה אומר דרשני: מאחר שיצאו כבר ממצרים, מה היה הכרע עוד כדי להמשיך לקבלת התורה ולארץ ישראל. ומפני מה הוצרך עוד שלב באמצע של קריעת ים סוף, שכאמור, אינו רק עוד 'שלב' אלא יציאת מצרים בפני עצמה'.

התמיהות בפרשה

א. 'זיהי בשלח פרעה את העם' – מדוע נכתב בלשון 'זיהי' שהוא לשון צער, הרי אין שמחה גדולה מזו (אוה"ח).

ב. 'ויסב אלוקים את העם דרך המדבר' – צריך להבין סיבת הדבר, מפני מה לא הלכו מיד לארץ ישראל, אלא באריכות דרך המדבר. ואם משום המלחמות – ה' איש מלחמה ויעשה עבורם נסים, כמו שממילא היה כשבאו לארץ ישראל.

ג. 'דבר אל בני ישראל, וישבו ויחנו לפני פי ההירות וגו' ואכבדה בפרעה' – שתי תמיהות בדבר: א. מפני מה הוצרך כל העניין, וכי לא די בכך שכבר יצאו ממצרים. ב. אחר שנאמר לעם ישראל בפירוש שזה מה שעומד להיות – שירדפו מצרים ויהיה להם מכה – מפני מה נתעורר בהם כזה פחד (אוה"ח).

ד. 'מה תצעק אלי' – אלא למי יצעק? (אוה"ח) בוודאי שהדבר הנכון הוא לצעוק לה' עד שיושיעו. 'דבר אל בני ישראל ויסעו' – להיכן? (זוה"ק).

ה. מדוע דווקא בקריעת ים סוף אמרו שירה ולא ביציאת מצרים, וכי לא די בכל הניסים שהיו ביציאת מצרים בכדי לומר שירה.

ביאור הפשט

א. מתוך דברי הרמב"ן מתבאר שהיה להם אמונה בה' יתברך אבל לא במשה רבינו. ולכן כשראו את המצריים רודפים אחריהם חשבו אולי משה בדאי חלילה, ומה שאמר להם לחזור לא היה על פי השם. ועל ידי קריעת ים סוף התחזקה אמונתם גם במשה רבינו, כמו שנאמר 'ויאמינו בהשם ובמשה עבדו'.

ומה שכתוב 'מה תצעק אלי' הביאור הוא שאין צורך לצעוק כי כבר הכמחתי לך 'ואכבדה בפרעה', ובוודאי יהיה נס. ולכן 'דבר אל בני ישראל ויסעו', ואתה הרם את מטהך ותקרע להם את הים.

ב. באור החיים הקדוש ביאר הלשון 'זיהי' שהצער הוא 'בשלח פרעה', דהיינו מה שהיה נראה שהיציאה ממצרים היה ברצונו של פרעה, והיה נראה כאילו פרעה שלח אותם. ובשביל זה היה צריך גם קריעת ים סוף, לגלות שכל זה הוא בעל כרחו של פרעה, ורק על ידי גדולת ה'.

ומה שהתעורר בהם פחד, הוא לא משום פרעה והמצריים, אלא משום שראו שר של מצרים רודף אחריהם, וחשבו שהתעורר עליהם דין והם הולכים להיאבד חלילה.

ובאמת היה קטרוג עליהם שאמרו המלאכים 'הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה', ולכן אמר השם יתברך 'מה תצעק אלי' כביכול אין בידו להושיע מחמת קטרוג מדת הדין, אלא רק אם יעשו מסירות נפש 'ויסעו' לתוך הים, ואז הם יהיו ראויים לנס, וכן היה.

ביאור הפנימיות

בוהר הקדוש על הפסוק 'מה תצעק אלי' מבואר 'בעתיקא תליא מילתא', כלומר שאי אפשר להושיע על ידי תפילה וצעקה, אלא על ידי הארה של מדות הרחמים הנקראים 'עתיק' [שהוא אור הכתר]. ובהמשך מבואר עוד גדול בעניין זה, ומסיים 'בהחוא מילה לא תשאל ולא תנסה', דהיינו שאסור לחקור אחר העניין הזה שהוא עוד קריעת ים סוף.

ובשער הכוונות מסופר שהאריז"ל הלך עם מהרר"ו לשדה, ומהרר"ו ביקש ממנו שיגלה לו עניין קריעת ים סוף. ואמר לו שהוא עוד שאסור לגלות (כמו שכתוב בוהר). אבל אחר שמהרר"ו הפציר בו היה מוכרח לגלות, וגילה לו הסוד, שהוא עניין 'הייהוד בקטנות', ומיד כשגילה לו הגיע עורב ועמד על האילן והתחיל לצפצף, והאריז"ל הקשיב ושמע שבא לבשר לו על פמירת בנו, מחמת שגילה הסוד. אמנם בוודאי אחר שכבר נתגלה – תורה היא וללמוד אנו צריכים.

והביאור בקיצור הוא, שיש ייחוד שנעשה בזמן 'גדלות', ויש ייחוד שנעשה בזמן 'קטנות'. הייחוד שנעשה בזמן הגדלות – הוא ייחוד שנעשה בעיקר על ידי אתערותא דלעילא, והייחוד שנעשה בזמן הקטנות [שלכאורה הוא מצב שאי אפשר לעשות בו ייחוד, והוא חידוש בכלל ששייך בו ייחוד] הוא בעיקר על ידי אתערותא דלתתא. וזה החילוק בין יציאת מצרים לבין קריעת ים סוף – שביציאת מצרים היה בעיקר התעוררות מלמעלה, ובקריעת ים סוף היה בעיקר התעוררות מלמטה, וכפי שיתבאר.

* * *

וביאור העניין הוא כך [על פי המבואר בקדושת לוי ושאר ספרי חסידות, ובליקוטי הלכות בכמה מקומות]:

ביציאת מצרים לא היה לישראל שום זכות להינצל, כמו שכתוב 'זאת ערום ועריה' – ונתן להם הקב"ה שתי מצוות שהם דם פסח ודם מילה, ועל ידי זה היה להם 'זכות' שיוכלו לצאת ממצרים, כמו שכתוב 'זאומר לך בדמייך היי'. אמנם עדיין לא היה להם 'כח' לצאת כי היו במ"ט שערי טומאה, ובשביל זה האיר עליהם אור גדול מאוד שלא לפי מדרגתם [ושלא כסדר] ועל ידי זה יצאו ממצרים.

בקריעת ים סוף כבר לא היה בידם שום זכות, והיה עליהם קטרוג גדול והיו נתונים בדין אם להיאבד ח"ו או להינצל, כי מדת הדין קטרוג ואמרה 'הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה'. וכאן כביכול לא רצה השם יתברך לסייע להם מלמעלה, אלא שהם יסייעו לעצמם מלמטה ועל ידי כך יהיה תשובה למדת הדין.

כי התשובה האמיתית על הקטרוג הזה הוא: מה עניין שמיטה להר סיני? המצריים אינם עם ה' ונחלתו והוא אינו הפץ בהם, ואילו אנו 'בני בכורי ישראל', חלק ה' ונחלתו אשר בחר בנו ורצה בנו. ולכן הוא רוצה להושיע אותנו ולא אותם. אלא שאת הגילוי הזה היינו צריכים אנחנו לגלות, משום שבגילוי זה יש שני חלקים; יש את בחירת השם יתברך בנו, ויש כביכול את הבחירה שלנו בהשם יתברך. וביציאת מצרים התגלה שהשם יתברך בחר בנו אבל לא נתגלה עדיין שאנו בוחרים בו, וזה היה צריך להתגלות בקריעת ים סוף.

ובשביל זה אמר השם יתברך למושה רבינו 'דבר אל בני ישראל ויסעו'. ויש בזה שני מובנים – מסירות הגוף או מסירות הנפש. כי מצד אחד יכול להיות שכוונתו הוא לאבד עצמם על קידוש ה', ומצד שני יכול להיות שכוונתו להיכנס לים מתוך אמונה שלמה שבוודאי יתרחש נס. ואמנם גם מסירות הגוף הוא דבר גדול – אך זה יכול להיות גם מסירות של עם עבור מלכם, אבל מסירות הנפש דהיינו להיכנס מתוך אמונה שבוודאי יושיע אותם – זה שייך רק בין אב לבנים. והם עשו מסירות נפש ולא רק מסירות הגוף כמו שכתוב 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו'.

ועל זה נאמר 'זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולתיך, לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה'. כי ביציאת מצרים התגלה החסד של השם יתברך אלינו, אבל בהמשך התגלה החסד שלנו כביכול עם השם יתברך. הן בהסכמה ללכת במדבר ולא מיד לארץ ישראל, הן בכניסה לתוך הים. וכאן היה כביכול הבחירה מצידנו.

* * *

וזה הסוד של הייחוד בקטנות.

סדר הייחוד הוא שמגיע אור מלמעלה, והאדם מתחבר אליו מלמטה. [ואמנם גם זה צריך להתחיל על ידי אתערותא דלתתא, אבל את פעולת הייחוד מתחיל המשפיע, וההארה ממושיך אל המקבל]. וזה נקרא 'ייחוד בגדלות', וכמו שהיה ביציאת מצרים.

אבל יש זמנים של קטנות, שאז האדם אינו מרגיש שום אור, כלומר שאינו מרגיש כלל שהשם יתברך נמצא כאן, אלא הכל נראה מבע והושך וקטנות. ובמצב הזה לכאורה לא שייך 'ייחוד' כי אין הארה בכלל. וזה היה המצב בקריעת ים סוף, שאמנם הודיע להם תחילה שמצרים ירדפו אחריהם, אבל חוץ מעצם הרדיפה נפלו למצב של 'קטנות' עד שלא הצליחו לגרש את הפחד על ידי הדעת, כי לא היה דעת אלא קטנות.

ובמצב כזה לא שייך תפילה, כי לכאורה אין למי להתפלל, שהרי לא נראה בכלל שהוא נמצא כאן. ולכן אמר לו 'מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו', כלומר שיתעוררו לעשות ייחוד בקטנות, שלכאורה אינו שייך כלל, אבל במסירות נפש שייך לעשות ייחוד בקטנות, כי זה גופא הייחוד – לגלות שגם כשאין הארה ואין מצב של ייחוד, אני מוכן להשליך עצמי לים מתוך אמונה שבוודאי יש כן ייחוד, ואז מתגלה הארה גדולה שנקראת 'עתיקא' והוא גילוי גדול של רחמים ואור שלא לפי הכללים, אלא גילוי בעצם, והוא מתגלה דווקא בייחוד של קטנות.

ומתוך כך התעוררו לומר שירה, כי כאן התגלתה שלימות הבחירה והייחוד – לא רק מצדו יתברך [שזה נקרא 'שיר' לשון זכר, כמו שכתוב 'השיר יהיה לכם כליל התקדש הג' אלא גם מצדנו, כביכול גם אנו בוחרים בו, והוא הפץ בכך ומשתוקק לזה, וזה שלימות הייחוד שמביא לידי שירה [לשון נקבה].

וזה היה גם הטעם שסבב אותם במדבר, כי אם יהיה מלחמה לא יעשה להם ניסים מאחר שרוצה אתערותא דלתתא, ואז מחמת המלחמה יכול להיות שיפלו בדעתם ולא יילחמו. ובשביל זה סבב אותם למקומות שאין מלחמות, אבל סיבב המעשה של קריעת ים סוף כדי לגלות את האתערותא דלתתא, וכן אחר כך בפרשת המן ובמשך כל שנות הליכתם במדבר שהכל היה צריך להיות באתערותא דלתתא, ולאחר מכן כשכבר התגלה הייחוד מלמטה – אז כשהגיעו לארץ ישראל היה ניסים מלמעלה.

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

מנוי לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מכשירי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 ₪ לחודש. חפשו: עלמא דאורייתא. המנוי על-דעת המערכת! לברורים:

054-848-73-17

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב:	
בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א – 077-31-40-331	
שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגליונות הנפלאים שע"י 'הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 – לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשארת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חבורת תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 4/5 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - הזה"ק בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברותות ברחבי הארץ. 2 - להשארת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 3/4 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

ויקה משה את עצמות יוסף עמו

מבואר בפרשה שמושה רבינו לקח עצמות יוסף עמו, ועניין זה נתבאר בדברי מוהרנ"ת (הל' פסח ה"ג אות ב) וז"ל: וְזוהי בְּחִינַת מַחַד שֶׁהַקָּדוֹם הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ רְפוּאָה לַמַּכָּה וְהַקָּדוֹם לְשֵׁלַח לְמִצְרַיִם אֶת יוֹסֵף הַצַּדִּיק וְאַחַר כֵּן יֵרֵד יַעֲקֹב וּבְנָיו, כִּי עָקַר הָרוּחַ חַיִּים הוּא יַעֲקֹב וְיוֹסֵף כְּנִל, וְעַל יְדֵי שֶׁקָּדְמוֹ יוֹסֵף וְיַעֲקֹב לִירֵד לְמִצְרַיִם, עַל יְדֵי כֵּן הִכְנִיעוּ אֹת אֶת הָרוּחַ סְעָרָה עַל יְדֵי הָרוּחַ חַיִּים שֶׁלָּהֶם דִּקְדָּשָׁה. וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה כַּחַ לְיִשְׂרָאֵל לְהִתְקַנֵּם עַל כָּל פְּנִינִים בְּמִצְרַיִם כִּל יְמֵי הַגָּלוּת עַד שֶׁבָּא מוֹשֶׁה רַבְּנוֹ וְהוֹצִיאָם מִשָּׁם כִּי כְּנִל, וְעַל כֵּן נֶאֱמַר בַּעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְיִקַּח מוֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ. כִּי עָקַר יְצִיאַת מִצְרַיִם הָיָה עַל יְדֵי זֶה, עַל יְדֵי שֶׁהָיָה כַּחַ לְמוֹשֶׁה לְקַח בְּחִינַת עֲצָמוֹת יוֹסֵף, בְּחִינַת הָרוּחַ חַיִּים דִּקְדָּשָׁה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה עָקַר הַגָּאֻלָּה כְּנִל.

שירת הים

ובעת קריעת ים סוף זכו לשירה דקדושה שהיא עיקר בחי' הרוח חיים דקדושה ונכחו שכתב בירח האיתנים ויעיקר השמחה היא ג"כ מבחי' הרוח חיים, בבחי' השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה תסמכני, וכן ורוח קדשך אל תקח ממני שכתוב לפני זה, וע"כ דרשו חז"ל על שמחת בית השואבה שהיו שואבין משם רוח הקודש כי הרוח חיים דק' הוא בחי' רוח הקודש ממש והוא עיקר בחי' השמחה דקדושה כנ"ל, וע"כ מחמת שהלכו אחרי משה והאמינו בו, זכו לקבל ממנו הרוח חיים דקדושה ולשיר יחד עמו שירת הים וכמובא בספרים על הפסוק ויאמינו בדבריו ישירו תהילתו, שע"י שהאמינו במושה רבינו זכו לשיר השיר שלו, כי באמת שירת הים היה שיר של משה כמוש"כ או ישיר משה ובני ישראל, אלא שישראל זכו לקבל ממנו הרוח חיים דקדושה ועי"ז זכו גם כן לשיר הוזהו.

מלחמת עמלק

ובסוף הפרשה מבואר עניין התלונות ומלחמת עמלק, ועניין זה נתבאר היטב בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו הלכה ג אות ו) וז"ל: וְהָיָה אִף עַל פִּי שְׂרָאוֹ אֲזֵי כֵּן יִשְׂרָאֵל גְּדֹל כַּחוֹ שֶׁל מוֹשֶׁה שֶׁכָּל הָרוּחַ חַיִּים שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם אֲצִלוֹ וְכִנִּיל. וְכֵן רָאוּ בְּכָל הַנִּפְלְאוֹת שֶׁעָשָׂה לָהֶם בְּמִדְבָּר שֶׁהִסְפִּיק לָהֶם כֵּן צָרְכָם אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וּמְלֻבוּשִׁים שֶׁהֵם פֶּאֶר וְעִנְיָן וּמִן וְכִי שְׂמֹנֶה רָאוּ שֶׁהַצַּדִּיק שֶׁהוּא מוֹשֶׁה מוֹשִׁיל לָהֶם כֵּן הַתְּקוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "לֹא חִסְרָת דְּבָר". אִף עַל פִּי כֵּן הָיוּ מוֹתְלוֹנִים בְּכָל פַּעַם וְנִסּוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עֲשֶׂר נִסְיוֹנוֹת וְכִי, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָרוּנָם לְבָרְכָה.

וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִקְּלַפַּת וְהַמַּת עֲמַלְק שֶׁהוּא מוֹרֵעַ עֲשׂוֹ, שֶׁהוּא עָקַר הָרַע דִּקְלָפָה, כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה חֲנִיל. כִּי עֲמַלְק כְּלוּל מִכָּל הַמַּדּוֹת רְעוּת

עבודת היום ||| פנינים על סדר היום על-פי תורה זו

קדושת האכילה

ואח"כ עומקים בעבודת האכילה ששם הוא עיקר הברור בפועל של הד' יסודות, והוא עיקר בחינת המשכת הרוח חיים להשלים ההסרונות, שזה נמשך בפועל בעת האכילה, וכמבואר בדברי מוהרנ"ת באריכות, ונביא מדבריו בזה.

באכילה נמשך בחי' הרוח חיים להשלים ההסרונות

וז"ל (ליקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו הלכה ג אות טו): 'פי על ידי האכילה נמשך החיות האדם בנראה פהוש, אבל עקר החיות שמקבל האדם על ידי האכילה הוא על ידי הרוח חיים שנמשך להאדם בשעת האכילה, כמו שכתוב, 'כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם פי על כל מוצא פי ה' וכו', הינו

שהם כלל כל הצנורות הרעים של כל העכו"ם, כמו שכתוב, 'ראשית גוים עמלק'. שהוא כלול מכל הרע של כל הגוים והוא הראש והשורש של כלם, ועל כן אף על פי ששבר משה הצנור הרע של פרעה ומצרים ועל ידי זה הוציא את ישראל משם בגשמיות ורוחניות, כי כמו שהוציאם בגשמיות מגלות מצרים, כן הוציא נפשותם מזהמת מצרים, מהרע שלהם, כי הוציא אותם ממי"ט שערי ממאזה והכניסם במי"ט שערי קדושה, אף על פי כן עדין התגרה בהם הפעל דבר שיתלוננו על משה וכל זה נמשך מהמת שעדין לא נשבר שרש וכלל של כל הצנורות רעים שלהם שהיא קלפת עמלק וכנ"ל.

וְזוֹה שֶׁכָּתוּב, "עַל רִיב גַּנִּי יִשְׂרָאֵל וְעַל נַפְתָּם אֶת ה'". לֵאמֹר הִישׁ ה' בְּקַרְבְּנוֹ אִם אֲנִי וַיְבֵא עֲמַלְק וְכוּ'. כִּי מַחְמַת שְׁנַסּוּ אֶת ה' וְלֹא הֶאֱמִינוּ בְּשִׁלְמוֹת שְׂמֹשֶׁה יְכוּל לְהַשְׁלִים לָהֶם כֵּן הַתְּקוּנָה, כִּי אֲצִלוֹ כֵּן הָרוּחַ חַיִּים כְּנִיל שֶׁזֶה הַפָּנִים שֶׁל אֲמוּנָה נִמְשָׁךְ מִקְּלַפַּת עֲמַלְק כְּנִיל, עַל כֵּן וַיְבֵא עֲמַלְק, שֶׁבָּא עֲלֵיהֶם גַּם בְּגַשְׁמִיּוֹת לְהַלְחֵם עִמָּהֶם. וְכֵמוֹ שֶׁשָּׂרַשׁ רִשְׁיִי שֶׁם זֶה לְשׁוֹנוֹ, וַיְבֵא עֲמַלְק וְגו', כְּמוֹ פְרָשָׁה זֹו לְמַקְרָא זֶה לֹמַר, תְּמִיד אֲנִי בַּיְנֵיכֶם וּמוֹמֵן לְכָל צָרְכֵיכֶם וְאַתֶּם אוֹמְרִים, הִישׁ ה' בְּקַרְבְּנוֹ אִם אֲנִי, תִּיכֶם שֶׁחֲקָלָב בָּא וְנִשְׁפָּךְ אֶתְכֶם וְכוּ', הִינּוּ כְּנִיל.

מלחמה לה' בעמלק מדור דור

וְעַל כֵּן בָּא עֲמַלְק קִדְּם מִתַּן תּוֹרָה, כִּי עָקַר הַמְּשַׁכֵּת הָרוּחַ חַיִּים הוּא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהוּא עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת בְּחִינַת יוּד מִיְנֵי דְפִיקוּן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם. וְעֲמַלְק שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרֵב דִּקְלָפָה, בְּחִינַת הָרוּחַ דְּסִמְרָא אַחֲרָא רִצָּה לְמַנְעֵם וְלַעֲבָדְכֶם מוֹזֵה, אֲבָל מוֹשֶׁה רַבְּנוֹ עָמַד בְּנִגְדוֹ עַל יְדֵי רַבּוּי הַתְּפִלָּה שֶׁחֲרָפָה לְהַתְּפַלֵּל לַה' וְיִתְבָּרַךְ אֹו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וַיְהִי יְדִיו אֲמוּנָה". וְתַרְגּוּמוֹ, פְּרִיסָן בְּצִלוֹ, וְזוֹהוּ וַיְהִי יְדִיו אֲמוּנָה, "יְדִיו" הוּא בְּחִינַת הָרוּחַ חַיִּים שֶׁהוּא בְּחִינַת הַיּוּד מִיְנֵי דְפִיקוּן שֶׁעָקַרם בְּיָדִים שְׁשֵׁם כֵּן הַדְּפִיק, כֵּן הַיּוּד מִיְנֵי דְפִיקוּן, הִינּוּ שֶׁהַתְּפַלֵּל כֵּן עַד שֶׁהִמְשִׁיךְ הָרוּחַ חַיִּים דִּקְדָּשָׁה לְהַכְנִיעַ וְלַשְׁבֵּר קְלַפַּת עֲמַלְק שֶׁהוּא הָרֵב דִּקְלָפָה שֶׁמִּתְנַגֵּד אֶל הָרֵב דִּקְדָּשָׁה וְכִנִּיל. וְאֵז וַיַּחֲלֵשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עֲמַלְק וְכוּ' הַתּוֹרָה רִאשִׁי גְבוּרָיו וְכוּ' וְלֹא הָרַגְם כְּלָם. מִכָּאן, שֶׁעֲשׂוֹ עַל פִּי הַדְּבָר, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ אֶת עֲמַלְק לְגַמְרֵי בְּפַעַם אַחַת, כִּי הוּא בְּחִינַת חַס"ם וְהַפְּעֵל דְּבָר כְּעֲצָמוֹ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְכַפֵּלוֹ לְגַמְרֵי, כִּי אִם כֵּן יִתְפַּטֵּל הַבְּחִירָה וְעַל כֵּן הוּא מִתְנַבֵּר בְּכָל פַּעַם נֶגֶד יִשְׂרָאֵל, אֲבָל ה' יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עַל עַמּוֹ וְלוֹחֵם עִמּוֹ בְּעֲצָמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "כִּי יָד עַל כַּסּ וְ-הַ מִלְחָמָה לַה' בְּעֲמַלְק מִדֵּר דֵּר". נִשְׁבַּע הַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁאִין שָׂמוֹ שְׁלֵם וְכִסְאוֹ שְׁלֵם עַד שִׁימְחָה זָכַר עֲמַלְק, זֶה בְּחִינַת, שֶׁכְּבוֹלוֹ, ה' יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ מוֹרִיד אוֹתוֹת שֶׁל שָׂמוֹ לְתוֹךְ הַצְּנֻרוֹת הָרַעִים שֶׁל קְלַפַּת עֲמַלְק כְּדִי לְהַכְנִיעוֹ וְלַשְׁבֵּרוֹ וְכוּ' וַיַּעֲוִי כִּיאוּר הַלִּיקוּטִים שֶׁהָאֵרִיךְ הִרְבָּה בְּפִרְטוֹ זֶה שֶׁעִיקַר הָרֵב דְּקִלְפָה הוּא עֲמַלְק וְאִ"א לַחֲכִנְיֵנוֹ לְגַמְרֵי עַד שִׁיבּוֹא מוֹשִׁיָּה יַעוֹ"שׁ.

הָרוּחַ חַיִּים שֶׁהוּא מוֹצֵא פִי ה', כִּי הָרוּחַ חַיִּים בְּשָׂרְשׁוֹ נִמְשָׁךְ מִרְחַת פִּי שֶׁל הַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת וַיַּפַּח בְּאַפִּי נְשִׁמַת חַיִּים וְכוּ'. וּמֵאֵן דִּנְפַח מִתּוֹכִיהָ נִפַח, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּזוֹר הַקּוֹדֵשׁ. וְעַל כֵּן הָאֲכִילָה דִּקְדָּשָׁה שֶׁעַל יְדֵיהָ נִמְשָׁךְ הָרוּחַ חַיִּים הוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּנָה, כִּי הָאֲכִילָה הוּא לְהַשְׁלִים הַתְּקוּנָה שֶׁנֶּחְסַר לְהַאֲדָם בְּכָל עַת עַל יְדֵי הָאֵשׁ הַבּוֹעֵר בְּקַרְבוֹ שֶׁמִּשָּׁם הִרְעִיבֵן שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה צָרִיכִין לְאֲבֹל לְהַשְׁלִים הַתְּקוּנָה הַשְּׂמֻנְגִיית וְהַלְחוֹת שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִכְלָה עַל יְדֵי הָאֵשׁ שֶׁבּוֹעֵר בּוֹ פִּדְיוֹעַ. וְזוֹה בְּחִינַת ה' רַעִי לֹא אֶחָסֵר, כִּי הָאֲכִילָה בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּנָה וְעַל כֵּן בְּשִׁבְחָה בְּרַבַּת הַמּוֹזֵן אֲנִי מְשַׁבְּחִין אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל שֶׁמְצִיל אוֹתָנוּ מִתְּקוּנָה, כְּמוֹ שֶׁמְבָרְכִין, 'יְבַטְבוֹ הַגְּדוֹל תְּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֵר לָנוּ וְכוּ' וְכֵן וְכֵן מוֹכֵל מוֹכֵל לְעוֹלָם אֵל יִתְבָּרַךְ.

אבל עקר תפון האכילה בקדשה הוא על ידי התקשרות לצדיקים שמהם נמשך הרוח חיים כנ"ל ואז זוכה לשביעה בבחינת צדיק אבל לשבע נפשו, כי השפע של הצדיק הוא בבחינת אור כלא בלי שום חסרון, אבל הרשעים כל מה שאוכלין יותר נחסר להם יותר בבחינת נכסן רשעים תחסר, כי הם בבחינת והכלבים עוז נפש לא ידעו שבעה, כי הם בבחינת מארת חסר וכנ"ל.

ועל כן בשהעפום מתגברין וגוררין גזרות על ישראל, הם ושלום, גוררין תענית, כי כל התגברות העפום הוא על ידי אריכות הרוח שלהם שגדול בשעתו שנמשך מפגם האכילה כנ"ל מבחינת פגם אכילת עין הדעת טוב ורע שעל ידי זה פגם בעין החיים שמשם הרוח חיים דקדשה, ונמשך מיתה לעולם שהוא הפך הרוח חיים. ואז מתגבר הרוח של העפום שיניקתם מסמרא דמותא מבחינת רוח הטמאה. ועל כן בשחם מתגברים, הם ושלום, גוררין תענית להכניע ולשבר תאות אכילה כדי לשבר הרוח חיים של העפום שלא יוכלו להתגבר על ישראל.

באכילה הוא עיקר הברור של הדי יסודות בפועל

עוד ביאר בזה בחלכות פסח (הלכה ג אות ו-ח) וז"ל: 'כי כל הדברים שבפעולם כלולים מארבעה יסודות שהם, אש, מים, רוח, עפר. ואף על פי שאין נראה בכל דבר ודבר כל הארבעה יסודות, עם כל זה כל דבר שבפעולם כלול מכלם בידוע. וגם האדם כלול מארבעה יסודות, ועל כן היותו על ידי המאכל שהוא כלול מהארבעה יסודות, כי עקר הרוח חיים נמשך להאדם על ידי אכילתו בנראה בחוש, שעל ידי האכילה הוא היות האדם, כי אז יש לו כח להמשיך הרוח חיים, אבל אם לא יאכל, ימות ולא יוכל לקבל הרוח חיים. נמצא שעקר הרוח חיים הוא על ידי האכילה, אבל באמת לא על הלחם לבדו יהיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יהיה האדם, כי באמת אין עקר החיות על ידי האכילה לבד כי אם על ידי מוצא פי ה', הינו בחינת הרוח חיים דקדשה, שהוא בחינת מוצא פי ה' שמשם תוצאות הרוח חיים ועל ידי זה דיקא יהיה האדם, הינו על ידי הרוח חיים שהמשיך השם יתברך לתוך דבר המאכל ונתן בו כח להחיות את האדם, על ידי זה לבד יהיה האדם.

עיקר האכילה צריך להיות על פי התורה כדי לקבל הרוח חיים

ועל כן עקר החיות על ידי התורה שמשם תוצאות הרוח חיים וצריכין לאכל על פי התורה בבחינת ותורתך בתוך מעי, כי אין כח להדבר המאכל שכלול מארבעה יסודות להחיות את האדם כי אם על ידי התורה שמשם תוצאות הרוח חיים, כי על ידי התורה מבררין כל הארבעה יסודות ומפרישין הרע מהטוב, ואז זוכין לקבל הרוח חיים מהתורה, שנה עקר החיות, בחינת על כל מוצא פי ה' יהיה האדם כנ"ל. וזה בחינת הברכה שצריכין לברך על כל דבר שבפעולם קדם שאוכלין אותו, כי הברכה זהו בחינת מוצא פי ה', בחינת הרוח חיים דקדשה, שהוא רוח ממלא, שעל ידי זה עקר החיות, כי כל הארבעה יסודות אין להם חיות כי אם על ידי הרוח חיים דקדשה, שהוא בחינת יסוד החמישי, בחינת יסוד החמישי הפשוט, שהוא בחינת צדיק יסוד עולם שהוא מחיה כל הארבעה יסודות, שנהו בחינת ונהר יוצא מעדן וכי' (פמבאר זה במקום אחר בגברי רבנו זכרוננו לברכה, עין שם) כי יסוד הרוח שבארבעה יסודות הוא המקשר לכל הארבעה יסודות ואין לו כח לקשר כל הארבעה יסודות ולהחיותם כי אם על ידי שמקבל מבחינת צדיק יסוד עולם, מבחינת הרוח חיים שנמשך מהצדיק הדור שדבוק בהתורה תמיד.

נמצא, שאי אפשר לאכל בקדשה להמשיך הרוח חיים דקדשה על ידי אכילתו כי אם על ידי התורה כנ"ל, ומו שפגם באכילתו, הם ושלום, ואוכל

שלא על פי התורה, הם ושלום, זהו בחינת אכילת עין הדעת טוב ורע, שנאמר "כי ביום אכלך מפגם מות תמות". כי על ידי אכילה כזו אין נמשך הרוח חיים, כי עקר הרוח חיים הוא על ידי התורה, שעל ידי זה מבררין ההלכה ומבררין הטוב מן הרע, שנהו בחינת ברור עין הדעת טוב ורע, שעל ידי זה דיקא מבררין הארבעה יסודות וממשיכין הרוח חיים דקדשה כנ"ל.

בלחם כלולים כל הדי יסודות בפועל ממש

ועקר אכילת אדם הוא הלחם, שהוא עקר חיות האדם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לענין ברכת המזון וכו', ובנראה בחוש, כי בלחם שם כלולין כל הארבעה יסודות בפעל ממש, כי הקמח בעצמו זה בחינת יסוד העפר שהוא גשמיית הקמח, כי הכל היה מן העפר, וגולגלין הקמח במים, זהו בחינת יסוד המים, ואחר כך מניחין אותו להקמיין, הינו שתעלה בנפיקה שתשלט בה יסוד הרוח, שעל ידי זה עולה בנפיקה ואחר כך אופין אותה באש, וזהו יסוד האש. נמצא, שבלחם חמין כלולים כל הארבעה יסודות בפעל ממש.

ועל כן בפסח אסור לאכל חמין והוא אסור במשהו, כי עקר החלוק שבין חמין למוצה הוא בבחינת יסוד הרוח שבלחם חמין שולט יסוד הרוח בפעל ממש שמוניחין אותה שתעלה בנפיקה, שנהו בחינת יסוד הרוח, ומוצה הוא להפך, שמוניחין להאפותה קדם שישלט בה יסוד הרוח בפעל, כדי שלא תעלה בנפיקה, כי יסוד הרוח ששולט בלחם חמין, שעל ידי זה עולה בנפיקה, זה בחינת רוח סערה שגדול בשעתו, בחינת כל צורריו יפיה בהם. כי יסוד הרוח של זה העולם הנשמי, שהוא בחינת אוריא דהאי עקמא, שם הוא שלימת הרוח סערה שמתגבר בזה העולם, ואי אפשר להכניע ולברר בחינת יסוד הרוח, שהוא בחינת אוריא דהאי עקמא מאחיות הרוח סערה שנאחו בו כי אם על ידי התורה אשר משם תוצאות הרוח חיים אשר על ידי מבררין כל הארבעה יסודות, ועקר הוא לברר בחינת יסוד הרוח שמקשר כל הארבעה יסודות, לברר מבחינת רוח סערה שיהיה בבחינת רוח חיים דקדשה. ועל כן בפסח אסור לאכל חמין ואסורו חמור מאד, כי אי אפשר לנו לאכל כלל לחם כזה שהוא לחם חמין, שעולה בנפיקה שנאחו בו בחינת הרוח סערה שגדול בשעתו, בחינת כל צורריו יפיה בהם, כי בפסח הוא עדן קדם קבלת התורה שאז אי אפשר לברר ולהכניע את הרוח סערה בפעל ממש, כי עקר הנאחה הוא על ידי בחינת תפלה, שהוא בחינת בריאה בכת ששם כל הארבעה יסודות בכת, ונהו בחינת מוצא ששם אין מניחין להתאחו בחינת אוריא דהאי עקמא בפעל, כי אין מניחין אותה להקמיין שתעלה בנפיקה, כי אנו נזהרין שלא יתאחו הרוח סערה כלל בלחם שאנו אוכלין עכשיו בפסח מחמת שהוא עדן קדם קבלת התורה וכי' כנ"ל, רק אוכלין מוצא שהוא מאכל גבה מאד, בחינת עדן עין לא ראתה, שנהו בחינת מוצא, בחינת ענג שבת, בחינת למען תמצו והתענגתם מזיו כבודה. ענג שבת זה בחינת עדן, נהר, גן, ונהו בחינת מוצא שהוא גבה מאד, בחינת עדן, בחינת תפלה, בחינת בריאה בכת, שעל ידי זה עקר יציאת מצרים כנ"ל.

והסרונם על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי

וכן כשאוכל שאר מאכלים שברכתם בורא נפשות יוכל לכוון על עניין הרוח חיים דקדושה שמשלים החסרון וכמבואר בדברי מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, פסח הלכה ג אות ג): 'וזה בחינת בורא נפשות רבות וחסרונם על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי, כי עקר שלמות חסרונם של כל הנפשות הוא על ידי הרוח חיים בחינת על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי, דהינו על ידי מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי, שהוא הרוח חיים, על ידי זה נשלם חסרונם של כל הנפשות, כי עקר שלמות החסרון, דהינו כל ההשפעות והברכות, בחינת ימלא ה' כל משאלותיה, הוא על ידי הרוח חיים כנ"ל.'

אמר רבינו הקדוש:

רציתי שהענין שלי יתפשט בלבוש האנשים המתמידים
בעבודתם כאנשי ליטא!!
(שיח שרבי קודש חי"ב, סימן ע"ד)

ליקוטי מוהר"ן - זה מדבר אלי!!
זה לא סלון - זה דרך זייום!!

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

ס מאמר יא ס

עניין לימוד התורה במשנת ברסלב – המשך

סוגיית: תלמוד תורה עיקר או תפילה עיקר (אות ו) \ \ \ 'לעשות מהתורות תפילות'

הזכרנו במאמרים הקודמים שיש השפעה הדדית בין התורה לתפילה, ובמאמר הקודם הורחב בעניין השפעת התפילה על התורה, שהתפילה מביאה לכך שהלימוד יהיה מתוך אמונה ויראת ה', וממילא תורתו תהיה במדרגה הראויה ויזכה לקדושת התורה באמת.

במאמר זה יבואר שהתורה יש לה השפעה על התפילה, וזה הן לעניין קבלת התפילות, וכמבואר בליקו"מ (תורה א) שעל ידי התורה תפילותיו מתקבלות משום שיש להם חן, והן לענין עצם צורת התפילה, שמי שזוכה לעסוק בתורה, כל המושגים שלו נעשים נעלים יותר, ויודע שהחיים האמיתיים הם בלימוד וקיום התורה, וממילא עיקר תפילותיו הם לזכות לקיים את התורה ולעבוד את ה' באמת, ואינו עושה עיקר מהעולם הזה, וכמו שמאריך בכל זה בליקוטי הלכות (ראש חודש ה), וכידוע מהרבה מאמרים ועובדות ממוהר"ן וכן מתלמידיו בכל הדורות, כמה הקפידו לעשות מהעיקר עיקר ומהטפל טפל, שהעולם הבא יהיה עיקר והעולם הזה טפל, ולא להיפך ה"ו.

והדרך לזכות לענין זה, שהתורה שאדם לומד לא תישאר בשכל בלבד, אלא באמת תגביה את המושגים והרצונות של האדם ותביא אותו לקיימם בפועל, היא על ידי שמתפאלים על אותו עניין הרבה, משום שאין קיום בלי רצון, ואין רצון בלי תפילה. וזהו הענין הנשגב של 'לעשות מהתורה תפילה', שכתב עליו בליקו"מ (תניינא כה):

'גם טוב לעשות מהתורה תפילה, דהיינו כשלומד או שומע איזה מאמר תורה וכו', אזי יעשה מזה תפילה, דהיינו לבקש ולהתחנן לפניו יתברך על כל מה שנאמר שם באותו המאמר, מתי יזכה גם הוא לבוא לכל זה, וכמה הוא רחוק מזה, ויבקש מאתו יתברך שיוצא לבוא לכל הנאמר שם באותו המאמר.

והמשכיל וההפ"ץ באמת, יוליכו ה' בדרך אמת, ויבין בעצמו דבר מתוך דבר איך להתנהג בזה, באופן שיהיו דבריו דברי חן ומענות נכונות, לרצותו יתברך שיקרבו לעבודתו באמת. וענין השיחה זו עולה למקום גבוה מאד, ובפרט כשעושה מתורה תפילה, מזה נעשה שעשועים גדולים מאד למעלה.

וראה ליקוטי הלכות (שם) שהאריך בדברים נפלאים לבאר את עמקות הדרך הזו של לעשות מתורות תפילות, ואין כאן המקום להביא את כל דבריו, ורק נביא נקודה אחת מתוך כלל העניין, שמבאר שם שהתורה היא בחינת דעת, והתפילה היא בחינת אמונה, ועל ידי שאדם מכניס את התורה שלומד לתוך תפילה, מחבר את הדעת עם האמונה, ודווקא על ידי זה זוכה לקבל את הדעת כראוי, עם לבושים וצמצומים נכונים, וז"ל שם (אות לו):

'כי על ידי תפילה יכולין לקבל האורות הגדולים והנוראים בתוך לבושין וצמצומים נפלאים, כי עיקר הלבושין נעשין ונגמריין על ידי תפילה, שהוא בחינת הכלי והלבוש, לקבל על ידי זה כל האורות וכו', כי תפילה היא בחינת אמונה כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות, ועל ידי אמונה יכולין לקבל כל האורות, כי באמונה כולם יכולים להתלבש, כי בהדעת יש גבול כל אחד לפי דעתו שאסור לו לצאת חוץ מהגבול של דעתו, בחינת כמופלא ממך אל תדרוש, ואי אפשר לגלות לו מה שהוא למעלה מגבול דעתו שלא יתקלקל דעתו לגמרי, כי ריבוי השמץ גורם כיבוי הנר כידוע, אבל אמונה היא כלי שעל ידה יכולין לקבל כל האורות הגבוהים וכל הסתרי תורה בדרך אמונה אף על פי שהוא למעלה מדעתו. וכן מובן בדברי רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות שעל

ידי תפילה זוכין לקבל סתרי תורה, וכמו שמבואר בהתורה 'הותם בתוך הותם' (ליקוטי מוהר"ן סימן כב) שתפילה הוא בחינת נשמע, בחינת נסתר, בחינת תורת ה'. ומובן שם שכל אחד צריך להתפלל הרבה לה' יתברך שיוזכה להשיג ולהבין התורה הנסתרת ממנו, ועל ידי זה זוכה אחר כך להשיגה שיחיה נעשית תורתו וכו', עיין שם. וזהו בעצמו בחינת מה שעושים מהתורה תפילה וכו'.

'כי בוודאי התורה והמצות שאדם זוכה כבר אליהם להשיגם ולקיימם בשלמות כראוי, ודאי אינו צריך להתפלל על זה, מאחר שכבר זכה לזה, אך עיקר מה שצריך לעשות מהתורה תפילה הוא להתפלל לה' יתברך על התורה והמצוות שעדיין לא זכה להשיגם ולקיימם, שיוזכה להשיגם ולקיימם כראוי, שזה בחינת סתרי תורה אצלו לפי בחינתו ומדרגתו, ואפילו איש פשוט לגמרי שרחוק עדיין מקיום המצוות כפשוטן, וצריך להתפלל על זה ולעשות מהתורה תפילה, גם זה נקרא אצלו סתרי תורה מאחר שרחוק עדיין מקיימם נקרא נסתר אצלו, כי עיקר התורה הוא הקיום, כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. למשל, מי שלומד תורה שמדברת ממצות צדקה, והוא רחוק מצדקה, ומתפלל לה' יתברך שיוזכה ליתן צדקה, כל זמן שאינו זוכה עדיין לפעול בקשתו לקיים מצות צדקה, אזי נקראת מצות צדקה אצלו בחינת נסתר, בחינת תורת ה', כי אין התורה נקראת תורתו כי אם כשזוכה לקיימה, שזה עיקר לימוד התורה בשלמות, ללמוד על מנת לקיים, וגם באמת מחמת שאינו מקיים המצוה, אין לו בה שום השגה כלל, והוא בחינת נסתר ממנו. ואחר כך כשזוכה לקיימה על ידי התפילה שהתפלל על זה, זה בחינת שעשה מהתורה תפילה, היינו מבחינת סתרי תורה לפי בחינתו מחמת שלא זכה לקיימה, עשה מזה תפילה, כי סתרי תורה הם באמת בחינת תפילה כנ"ל, ועל ידי זה זוכה אחר כך שנעשה מזה תורתו כנ"ל. וכן אפילו אחר כך כשזוכה לקיים מצות צדקה, אבל אינו מקיים אותה עדין בתכלית השלמות כראוי, אזי זאת הבחינה הרחוקה ממנו עדיין הוא בחינת נסתר אצלו, וצריך לעשות מתורה זאת תפילה, כי הוא בחינת תורת ה' אצלו, שהוא בחינת תפילה, על כן צריך לעשות מזה תפילה שיתפלל הרבה לה' יתברך שיוזכה לקיימה בשלמות, עד שיוזכה לזה לקיימה בשלמות ואז נעשה מהתפילה מבחינת תורת ה', בחינת נסתר, נעשה מזה תורתו. נמצא שמה שמבואר שם [שצריך] לעשות מהתפילה תורה ומה שמבואר כאן [שצריך] לעשות מהתורה תפילה, הכל אחד וכנ"ל. על כל פנים יוצא משם שהנסתר, שהיא בחינת תורת ה' אצלו, בחינת אור אין סוף, הוא בחינת תפילה, שהוא בחינת ביטול ודבקות לאין סוף, עיין שם. על כן צריך להתפלל הרבה עד שיוזכה להשיגו על ידי התפילה וכו'. נמצא שעל ידי התפילה יכולין לקבל ולהשיג כל האורות הגבוהים גבוה מעל גבוה'.

למדנו מדבריו שהדרך להכניס את התורה שלומד לתוך כלים, ולזכות לקיים אותה בפועל, היא דווקא על ידי שמתפלל על אותם דברים שיוזכה לקיימם, כי כאשר למד את הדברים בתורה, הם עדיין רק בבחינת דעת אצלו, ואין זה נחשב שהם מושגים אליו כראוי, כי הדעת היא אור גבוה בערך האדם, והיא עדיין בבחינת 'סתרי תורה' לגבוי, ורק על ידי שמכניס את הדעת הזו לתוך אמונה היא נעשית מושגת אצלו, וזה נעשה על ידי שמתפלל על אותו עניין ועושה מהתורה תפילה, היינו שמכניס את הדעת לתוך אמונה, ועל ידי זה הדברים מתקרבים אליו יותר, והם נעשים מושגים אליו, עד שעל ידי זה הוא רוצה באמת לקיימם, ורק זה מביא לקיום בפועל ממש.

מה בין ליטאים לחסידים?

ביום יז בשבט יחול יום השנה החמשית להסתלקותו הקדושה של הצדיק מיבנאל

לפניכם קטע ממכתבו המסביר את שורש המחלוקת הקדושה (שחיתתה) בין הליטאים והחסידים

אי אפשר להגיד שאלו מועים, שניהם אמת.

רבנו פעם אמר דבר מאוד נפלא, הליטאים אצלם העיקר תורה, והחסידים אצלם העיקר תפילה, אני ממוזג בין שניהם תורה ותפילה. אני רוצה שיהיו שניהם, שתהיה התורה כמו שהליטאים לומדים, והתפילה כמו חסידים, אז אסור אף פעם לדבר מזה על זה, כל דרך שהולכים רק שיהיה בזה דרך אמתית...

דרך המוסר זה הסוד "סוד מרע", עובדים הרבה לעזוב את הרע, ודרך החסידות לעשות את הטוב.

רבנו אמר שהעיקר זו דרך החסידות, כי אם עושים רק טוב הרע נשכח לגמרי, אם עוסקים כל היום עם רע ועם רע, נשארים עם הרע.

אם מעכשיו כל היום אנחנו נעסוק להוציא מאתנו הרע, אין על זה סוף, יש לנו כל כך הרבה רע, מתי ניפטר מזה. אז מה העצה לעשות רק טוב. בואו ונעזוב את הרע ונעשה טוב.

(אשר בנחל, כרך קסו, מכתב ו' קכב, כסלו שנת תשס"ח)

אומר לכם פשוט, ואת זה תכניסו טוב טוב בראש. יש שתי מדרגות בזה העולם. דוד המלך אומר: "סוד מרע ועשה טוב". יש שתי דרכים בעם ישראל – דרך המוסר, ודרך החסידות. שתיהן קדושות.

ליטאים הולכים בדרך המוסר, והחסידים הולכים בדרך החסידות. את זה אני רוצה ללמד אתכם, שאף פעם אסור לדבר מזה על זה ומזה על זה.

ליטאים לומדים תורה בהתמדה גדולה מאוד. אני למדתי שנה א' וב' בישיבה ליטאית, ואחר כך עוד חמש שנים גם כן בישיבה ליטאית. רק חמש שנים באמצע למדתי בישיבה חסידית, אבל אחר כך חמש שנים. זאת אומרת, שלוש שנים לפני ההתונה ושנתיים כולל של ליטאים, כך הכול חמש שנים.

אני יכול להגיד לכם התורה, איך שהם לומדים, זה לא יאומן כי יסופר, בהתמדה יוצאת מן הכלל. החסידים מתפללים בחיות, שמחים ועליונים, מקיימים את המצוות בשמחה, במסירות נפש, דואגים על החינוך של הילדים שילכו בלבוש חסידי וכו',

חבורות ושיעורים למקורבים!

לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה

בקר 'חניכי הישיבות' – ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	ליקוטי מוהר"ן בעיון לפי הסדר	הרב אליהו עטיה שליט"א	יום שלישי ב- 7:30	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב- 8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות – ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד לקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387

י"ד שבט – הילולת בעל 'מתוק מדבש'

רכוש לך עוד היום את סט ספרי הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'! משלוח חינם עד הבית! כמו-כן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.

ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

שו"ת
ברסלב

שאלות ותשובות
בחסידות ברסלב

שאלה מאת משה:

שלום לכבוד מוהרא"ש שליט"א [זצ"ל]. אני בהור הלומד בישיבה ליטאית. האם גם אני יכול להשתייך לחסידות ברסלב על אף שהשיטה הליטאית נוגדת את החסידות? תודה רבה ומתכה לתשובה.

השאלה הופנתה דרך מערכת 'ברסלב סיטי' ללשכת כ"ק מוהרא"ש שליט"א [זצ"ל], הצדיק מיבנאל, אשר השיב במכתב נפלא.

תשובה:

והנה אמר רביז"ל (הוי מוהר"ן סימן שנ"ט) איתא במדרש (בראשית רבה פרשה ל"ד סימן כ"א) על פסוק (יהוקאל ל"ו כ"ו) "ונתתי לכם לב בשר", אל תקרי בשר אלא בסר, שיהיה כל אחד בוסר בחלק של חבירו, לב בסר אותיות ברסלב, היינו שכל הצרות שעם ישראל סובלים מפני שיש לנו לב האבן, שאחד לא מכין את השני, ולא מעוניין להבין את השני, כמו שתי אבנים וכו', וזה מה שאומר הנביא (שם) "והסירותי מכס את לב האבן ונתתי לכם לב בשר", שזה יהיה הגאולה שאדם יהיה לו לב של בשר, ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פד.) אהבה דוחקת את הבשר, הרגע שיש לאדם לב בשר, הוא יבין את השני ויאהב את השני ויעזור להשני.

וזה כל הענין של חסידות ברסלב, שהם אותיות לב בסר, כי אות ש' מתחלפת באות ס', כי אדם צריך לעבוד על מידותיו לעקור ממנו את הלב האבן שזה מדת האכזריות שיש בו, מדת האנוכיות שיש בו, ואז דייקא יזכה ללב בשר, לאהוב את כל בר ישראל, ולהרגיש בכאב הזולת, וישתדל לעזור, שזה כל חסידות ברסלב, וזה לא שייך לזרם אחד וכו', זה מתנה לכלל נשמות ישראל ולכל העולם כולו, ולכן לא בחינם שלאחרונה מתפרסם הלימוד העמוק של רביז"ל בכל העולם כולו, ולא רק נשמות ישראל נמשכים אל רביז"ל, מכל ההוגים ומכל החסידויות ומכל השיטות וכו', אלא אפילו אומות העולם מתעניינים בהלימוד העמוק של רביז"ל, איך שמחוק ומעודד ומשמח את כל הנשמות הנפולות, ומחוק את כולם, ומדריך את כולם בדרך הנכונה, אשרי מי שיתמיד בספרי רביז"ל, ואז יתחפך לבו לב האבן, שזה היצר הרע הס"מ שענינו רק לעשות רע להזולת וכו', ויהיה נעשה לבו לב בשר, שזה היצר טוב שענינו רק לעשות טוב להזולת וכו'.

הקדוש ברוך הוא השומע תפילות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד שיהיה לך הצלחה מרובה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך חודש מבורך

RABBI E. S. SCHIK
1129-42nd STREET
BROOKLYN, N.Y. 11219
Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ד"ר יחזקאל הקדוש
יחזקאל ברסלב
ד"ר חנוך אריה טוהרין בסטובניץ
בית שמואל

בעזרי יום ה' לסדר קרה ב' דראש חודש תמוז ה'תשע"ב

שלום וברכה אל משה נ"י לנכון קבלתי את מכתבך.

רביז"ל אמר אני לקחתי את הטוב מהחסידים שאצלם העיקר הוא תפלה, ואת הטוב מהמתנגדים, שאצלם העיקר הוא תורה, והיברתי את זה יחד. נמצא שחסידות ברסלב שייך לכולם, כי רביז"ל מגלה את אמיתת מציאותו יתברך בגילוי רב ונורא מאד, ופותח את הפה של כל אחד לדבר אליו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו, שזה ענין של תפלה והתבודדות שכל בר ישראל ירגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו, וכן הכנים תשוקה עצומה ללמוד ולהתמיד בתורה הקדושה, ולהיות בכל חלקי התורה, מקרא משנה גמרא מדרש הלכה ואגדה וכו' וכו', ולימוד אותנו סדר דרך הלימוד נפלא מאד, איך שכל אחד יכול ללמוד ולעבור ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה (עיין שיחות הר"ן סימן ע"ו).

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה שלך!

ניתן לתרום דרך מכשירי 'קהילות'

בקופת 'עלמא דאורייתא' - עלון 'המקורבים'

או בקו 'המקורבים' 077-31-40-331 בשלוחה: 09

לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17